21/09/2019

Η αυτοκριτική μας με αφορμή την απόφαση του ΣτΕ

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αλεξανδρουπόλεως

Κείμενο με το οποίο σχολιάζει την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας αναφορικά με τις αποφάσεις για το μάθημα των Θρησκευτικών εξέδωσε ο Σεβ. Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως κ. Άνθιμος.

Ο Σεβασμιώτατος, όπως αναφέρεται και στον τίτλο του κειμένου, **καλεί όλους τους εμπλεκόμενους σε αυτοκριτική για τις μέχρι τώρα ενέργειές τους τονίζοντας πως:**

“Για τη σημερινή απόφαση, την κύρια ευθύνη δεν την έχει το ΣτΕ παρά το ότι για όλους μας είναι πολύ βολικό να την επιρρίψουμε στο ΣτΕ. Για τη σημερινή απόφαση η κύρια ευθύνη ανήκει σ’ εκείνους που επιχείρησαν να λύσουν προσωπικούς, ιδεολογικούς και πολιτικούς λογαριασμούς μέσω μιας ολοκληρωτικής σύγκρουσης χωρίς όρια στην πλάτη των μαθητών, του μαθήματος των Θρησκευτικών και της Εκκλησίας. Η απόφαση του ΣτΕ ανήκει πλέον στην ιστορία. Τώρα η ευθύνη βρίσκεται και πάλι στα χέρια εκείνων των θεσμών που δεν κατάφεραν να βρουν τις λύσεις μέσα από έναν ειλικρινή και ψύχραιμο διάλογο στη βάση της επιστήμης της Θεολογίας και της Παιδαγωγικής με αποτέλεσμα να

οδηγηθούμε στα δικαστήρια. Το πώς θα λειτουργήσει στην πράξη η απόφαση του ΣτΕ θα εξαρτηθεί από το πώς θα εφαρμοστεί”.

Διαβάστε αναλυτικά:

Είναι πολύ εύκολο να κρίνει κάποιος την απόφαση του ΣτΕ. Είναι, όμως, πολύ πιο δύσκολο να κατανοήσει ότι η απόφαση αυτή αποτελεί απάντηση σε συγκεκριμένα ερωτήματα που έθεσαν συγκεκριμένα πρόσωπα ή σωματεία με τον τρόπο που εκείνοι αντιλαμβάνονται τα πράγματα. Είναι, επίσης, πολύ δύσκολο να θυμηθεί κάποιος πώς και ποιοι ξεκίνησαν αυτή τη διαμάχη η οποία οδήγησε σε μια τέτοια απόφαση. Πριν, λοιπόν, ασκήσουμε κριτική στο ΣτΕ ας σκεφτούμε πρώτα ο καθένας τις δικές του ευθύνες.

– Ας σκεφθούν οι Θεολόγοι, και ειδικά όσοι είναι καθηγητές στις Θεολογικές Σχολές, τις ευθύνες τους για τον τραγικό εμφύλιο πόλεμο που ακόμα και σήμερα σοβεί στις τάξεις τους. Η αίτηση ακύρωσης που οδήγησε σε αυτή την απόφαση φέρει την υπογραφή Θεολόγων και μάλιστα επιστημόνων που γνωρίζουν πολύ καλά ότι τα νέα προγράμματα σπουδών δεν είναι Θρησκειολογία ούτε συγκρητισμός ούτε προάγουν τον «οικουμενισμό». Όμως ας σκεφθεί και η άλλη πλευρά των Θεολόγων τις δικές της ευθύνες όταν εκμεταλλεύτηκαν την πολιτική συγκυρία για να επιβάλουν τις απόψεις τους με τη βοήθεια του «Καίσαρα» και αγνοώντας την Εκκλησία. Ας σκεφθούν όλοι μαζί τι σημαίνει για το μάθημα και τη θέση των Θεολόγων -κυρίως των αδιόριστων ή εκείνων που τρέχουν σε όλη την Ελλάδα ως αναπληρωτές- στο σχολείο, η απαλλαγή από τα θρησκευτικά χωρίς όρους και όρια μαζί με την θέσπιση ενός «ισότιμου» μαθήματος για όσους απαλλάσσονται.

– Ας σκεφθεί εκείνος ο πρώην Υπουργός Παιδείας που πέταξε στο καλάθι των αχρήστων μια μακρά παράδοση διαλόγου και συνεργασίας μεταξύ Πολιτείας και Εκκλησίας και μέσα σε μια νύχτα για να προλάβει τη συνάντηση του τότε Πρωθυπουργού με τον Αρχιεπίσκοπο της χώρας, φοβούμενος ότι ο τότε Πρωθυπουργός θα επέλεγε τη συνεννόηση και όχι τη σύγκρουση, έσπευσε να εκδώσει καινούργια προγράμματα σπουδών χωρίς καμία προετοιμασία. Αντί για βιβλία, στα σχολεία μοιράστηκαν φωτοτυπίες και οι Θεολόγοι ήταν παντελώς απροετοίμαστοι για τις νέες παιδαγωγικές απαιτήσεις του μαθήματος. Αυτή η προχειρότητα, αυτός ο «τσαμπουκάς» (ο τσαμπουκάς είναι το ίδιο απεχθής είτε είναι αριστερός είτε είναι δεξιός), αυτό το πραξικόπημα ονομάστηκε «πρόοδος», «νίκη των κοσμικών δυνάμεων» και «δημοκρατική κατάκτηση». Θυμίζει τον στίχο από το τραγούδι «Με τόσα ψέματα που ντύθηκαν οι λέξεις» γιατί στην πραγματικότητα δεν ήταν παρά μια επίδειξη δύναμης του Καίσαρα που σκόπευε στην πρόκληση σύγκρουσης μεταξύ Πολιτείας και Εκκλησίας με στόχους που όλοι καταλαβαίνουμε.

– Ας σκεφθούμε κι εμείς οι Μητροπολίτες τις δικές μας ευθύνες όταν μετατρέψαμε τη συζήτηση για τα Θρησκευτικά σε άσκηση εσωτερικών συσχετισμών επιρροής ή προσέλκυσης φίλων ή, ακόμα χειρότερα, οπαδών. Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος ανέθεσε σε τρεις διαφορετικούς Αρχιερείς να εισηγηθούν για το Μάθημα, η Ιεραρχία άλλαξε δύο φορές απόφαση και ανέθεσε τον χειρισμό του θέματος σε τρεις διαφορετικούς Αρχιερείς. Γνωρίζαμε ότι ορισμένοι Θεολόγοι προσπαθούσαν να εργαλειοποιήσουν τις αποφάσεις της Ιεραρχίας και να χρησιμοποιήσουν την Εκκλησία όπως οι συνάδελφοί τους χρησιμοποίησαν την Πολιτεία αλλά δεν καταφέραμε να αποκαταστήσουμε την ενότητα και τελικά υποστήκαμε μια στρατηγική ήττα. Ένα μείζον θέμα δεν καταφέραμε να το λύσουμε στο τραπέζι του διαλόγου με την Πολιτεία και αφήσαμε να το λύσουν τα δικαστήρια. Αυτό τον δρόμο θέλουμε για τις σχέσεις μεταξύ Πολιτείας και Εκκλησίας;

– Ας σκεφθεί και η Ένωση Αθέων εάν με κινήσεις όπως η διοργάνωση του «φανερού δείπνου» και αιτήσεις ακύρωσης όπως αυτή που κατέθεσε για το μάθημα των Θρησκευτικών βοηθά την κοινωνία μας να κινηθεί προς την κατεύθυνση της κοινωνικής ειρήνης και του αλληλοσεβασμού ή της διαρκούς σύγκρουσης. Ο ένας φονταμενταλισμός θρέφει τον άλλον.

– Ας σκεφθούμε όλοι μαζί τι σημαίνει στην σημερινή πραγματικότητα, η υπονόμευση του μοναδικού μαθήματος που ασχολείται με το θρησκευτικό φαινόμενο όπως αυτό έχει εξελιχθεί στη δική μας πατρίδα, στο δικό μας τόπο. Η φύση απεχθάνεται τα κενά. Οι πνευματικές αναζητήσεις δεν θα σταματήσουν επειδή το μάθημα κινδυνεύει να εκφυλιστεί. Θα ψάξουν και θα βρουν άλλους

δρόμους. Είμαστε βέβαιοι ότι αυτοί οι άλλοι δρόμοι θα είναι καλύτεροι από αυτόν που επέλεξε επί δεκαετίες η πατρίδα μας ο οποίος είχε στο κέντρο του την εγγύηση της Πολιτείας μέσα από τους επιστημονικούς της φορείς αλλά σεβόταν και την Εκκλησία;

Για τη σημερινή απόφαση, την κύρια ευθύνη δεν την έχει το ΣτΕ παρά το ότι για όλους μας είναι πολύ βολικό να την επιρρίψουμε στο ΣτΕ. Για τη σημερινή απόφαση η κύρια ευθύνη ανήκει σ' εκείνους που επιχείρησαν να λύσουν προσωπικούς, ιδεολογικούς και πολιτικούς λογαριασμούς μέσω μιας ολοκληρωτικής σύγκρουσης χωρίς όρια στην πλάτη των μαθητών, του μαθήματος των Θρησκευτικών και της Εκκλησίας.

Η απόφαση του ΣτΕ ανήκει πλέον στην ιστορία. Τώρα η ευθύνη βρίσκεται και πάλι στα χέρια εκείνων των θεσμών που δεν κατάφεραν να βρουν τις λύσεις μέσα από έναν ειλικρινή και ψύχραιμο διάλογο στη βάση της επιστήμης της Θεολογίας και της Παιδαγωγικής με αποτέλεσμα να οδηγηθούμε στα δικαστήρια. Το πώς θα λειτουργήσει στην πράξη η απόφαση του ΣτΕ θα εξαρτηθεί από το πώς θα εφαρμοστεί. Πολιτεία, Εκκλησία και Θεολόγοι μπορούν και πρέπει να διασώσουν ένα μάθημα θρησκευτικών που θα σέβεται την θρησκευτική παράδοση του τόπου, θα ανταποκρίνεται στα σύγχρονα παιδαγωγικά και επιστημονικά πρότυπα και δεν θα στοχεύει στην κατήχηση αλλά στην παροχή γνώσης για την πίστη της μεγάλης πλειοψηφίας των Ελλήνων που έχει διαμορφώσει καθοριστικά τον ελληνικό πολιτισμό και την ταυτότητα του έθνους μας.

Τα σχολεία μας δεν χρειάζονται ούτε κατηχητές ούτε απολογητές. Χρειάζονται εμπνευσμένους καθηγητές, επιστήμονες Θεολόγους που θα διδάσκουν ένα μάθημα γνώσης, ένα μάθημα πολιτισμού, ένα μάθημα σύμφωνα με τα επιστημονικά και παιδαγωγικά πρότυπα, ένα μάθημα ως μια άσκηση αγάπης με τα μάτια στραμμένα στον κόσμο και όχι στον εαυτό μας. Αλλά κοιτάμε προς τα έξω έχοντας πρώτα μάθει ποιοι είμαστε και τι σημαίνει αυτό που είμαστε. Ίσως αυτό το ταξίδι στο μάθημα των θρησκευτικών, να μπορούσαμε να το φανταστούμε όπως τα ταξίδια των ναυτικών μας. Ταξιδεύουν σ' όλον τον κόσμο γνωρίζοντας θρησκείες, πολιτισμούς και γλώσσες αλλά δεν χάνονται και γυρίζουν πάντα στην πατρίδα τους πιο πλούσιοι και ισχυροί γιατί έμαθαν να κάνουν το σταυρό τους από την κοιλιά της μάνας τους, μιλούν την ίδια γλώσσα με αυτή που μιλούσε ο Οδυσσέας και προσεύχονται στην Παναγιά και στον Άι Νικόλα.

Η Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων έχει μια ιστορική, μια προσωπική ευθύνη. Ας μην σκεφθεί το πρόσκαιρο πολιτικό κόστος ή όφελος αλλά ας αποφασίσει με την καρδιά και το νου αναλογιζόμενη όχι τις επόμενες εκλογές αλλά την επόμενη γενιά.